

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 121

CLEVELAND, OHIO, MONDAY MORNING, MAY 24TH, 1937

LETO XL — VOL. XL

Potek XI. konvencije S. N. P. J. v Clevelandu

Pretekli petek popoldne je do- volila konvencija S. N. P. Jedno- te \$100.00 podpore društvom S. N. P. J. v Allegheny county, Pa., za gradnjo lastnega društvene- ga doma, katerega dosedaj še ni- majo.

V akciji je več društev SNPJ in pričakuje se, da bodo kmalu zbrali zadostno svoto za zidavo lastnega doma.

Predložena je bila še ena re- solucija, tikajoča se publikacij SNPJ, ki v precej točnih pa- ragrafih določa namen in smerni- ce publikacij. Večina delegatov je zahtevala, da izhaja "Prosveta" šestkrat na teden. Održalo se bo tudi Mladinski list.

Dolžnost urednika tega lista bo voditi razne natečaje ali kon- teste med mladino. V ta namen ustanovi Jednota posebej sklad s primerno svoto, ki bo zadostova- la do prihodnje konvencije. Na-

grade bo določeval gl. upravni odsek.

Določene so bile dnevnice dele- gatom, ki znašajo po \$9.00 na dan. Potem so bile pa določene plače glavnim upravnim odbor- nim in sicer sledeče:

Glavni predsednik \$60.00 na teden, dva glavna podpredsedni- ka vsak po \$15.00 na mesec; glavni tajnik \$60.00 na teden, glavni blagajnik \$50.00 na teden, pomožni tajnik \$50.00 tedensko, urednik "Prosvete" \$55.00 te- densko. (Dosedaj je bila naj- višja plača \$42.50 na teden.)

Ostalim glavnim uradnikom se še ni določilo plač. Konvencija je preteklo soboto večinoma reševala nova pravila, kar je šlo primeroma hitro naprej, le tu in tam je bilo nekoliko debate.

Namerava se izvoliti izmed angleško govornih društev več podpredsednikov ali okrožnih za-

stopnikov s posebnimi pravica- mi in dolžnostmi, ki pa niso še jasno začrtane.

V soboto popoldne se je dele- gacija slikala pred umetniškim muzejem v Wade Parku, kjer se je vzelo tudi premikajoče slike od celotne delegacije in posame- znih skupin.

Zvečer se je v počast delega- ciji vršil slavnostni banket, in ob 9:30 se je po radiu oddajalo pro- gram pevskih društev in kratek govor gl. predsednika. Na ban- ketu je bil tudi župan Burton, šerif O'Donnell, sodnik Lausehe, jugoslovanski izseljeniški komi- sar Slavoj Trošt in drugi. Ude- ležba je bila ogromna. Natrpa- ne so bile spodnja in zgornja dvorana in balkon. Tudi žepar- ji so bili pridno na delu. Poroča- no je bilo, da so obrali vsaj štiri žrtve. — Konvencija se danes nadaljuje.

Zahvala delavcev

Miss Anne Predovic, taj- nica-zapisničarica unije št. 263, United Automobile Workers of America, 1121 Addison Rd., nam je dolo- mila lepo uradno zahvalo za darilo, ki ga je prispe- valo uredništvo "Ameriške Domovine" štrajkujočim delavcem in delavkam pri Dill Mfg. Co. Uredništvo "Ameriške Domovine" je sprejelo v naznanje zahva- lo delavcev in izjavlja, da je vselej pripravljeno po svojih močeh pomagati štrajkarjem, ki se nahaja- jo v upravičenem boju za boljši življenjski obstanek.

Kulturni vrt

Na seji Jugoslovanskega kul- turnega vrta, ki se je vršila pre- tekli četrtek v Knausovi dvora- ni, je bilo sklenjeno več važnih točk glede poslovanja v leto-šnjem letu. Med drugim je bilo tudi sklenjeno, da se nocoj večer, v ponedeljek 24. maja, pri- redi družabni večer, h kateremu so povabljeni tudi delegati in gosti, ki se sedaj nahajajo na konvenciji SNPJ v Clevelandu.

Vršila se bo predstava slik na- ših domačih klubov in teamov, zlasti od kegljaške tekme Slo- venske ženske Zveze in K. S. K. J. Pokazana bo tudi slika "Slo- venskega dneva" na Veliki jezer- ski razstavi v Clevelandu. Do- datno se bodo kazale slike števil- nih ženskih slovenskih drill teamov v slikovitih uniformah od slavnosti pretekle nedelje.

Videli boste tudi sliko našega Ribničana z veliko krošnjo na ramah, poleg tega pa slika nem- škega značnega orjaka Hinden- burga, ki se je tako katastrofal- no ponesrečil v Ameriki. Med presledki bodo žene in dekleta servirale prigrizke in časo do- bre pive vsem gostom in delega- tom. Nobene vstopnine ni k tej predstavi, ki se vrši nocoj večer ob 8. uri v Knausovi dvorani. Pcbirali se pa bodo prostovoljni doneski za Jugoslovanski kultur- ni vrt. Kdor hoče, lahko da, si- cer je pa vsakdo dobrodošel. In za zaključek bo naš izurjeni har- monikar Mr. Blaž Hacc zaigral tudi nekaj prav pristnih sloven- skih polk in valčkov.

Narodne noše

Vabljeni ste vse, ki imate na- rodne noše, da pridete na sestan- ke dne 24. maja v Knausovi dvorani. Začetek seje točno ob 7. zvečer. Gre se za zelo važne zadeve, glavno pa je, kako se pri- pravi za udeležbo pri Evhari- stičnem kongresu, ki se vrši 27. maja v Lorainu. Vabilo se tiče žen in deklet iz vseh okrožij Clevelanda, torej je upati, da bo- ste na tem sestanku polnoštevil- no navzoče.

Rockefeller umrl

V nedeljo ob 9:30 zjutraj je umrl v Ormond Beach, Florida, John D. Rockefeller, največji bo- gataš Amerike. Nahajal se je v 98. letu starosti.

Zgubljen ček

Agnes Haffner je zgubila ček, ki ga je dobila od župnije Holy Cross. Ako se zglaš v uradu North American banke bo dobi- la svoj ček.

K molitvi

Članice Oltarnega društva Ma- rije Vnebovzete se vabijo k mo- litvi za umrlo Jero Jarc, v pon- deljek večer ob 7:30. Naslov je: 18229 La Salle Rd. — Odbor.

C. I. O. unija je dobila popolno priznanje od jeklarskih delavcev. Jeklarska kom- panija je takoj priznala C. I. O. unijo

Pittsburgh, Pa., 22. maja. Glasovanje delavcev, ki se je vršilo zadnje dneve pri Jones & Loughlin jeklarski tovarni, je izpadlo ugodno za unijo, in zla- sti pa za Lewisovo C. I. O. unijo. Pri omenjeni kompaniji je za- poslenih 27,000 delavcev.

Od teh jih je glasovalo 17,028 za Lewisovo unijo, in le 7,207 proti uniji. Manjšina je glosa- vala za kompanijsko unijo, za katero so se kompanijski urad- niki močno potegovali med de- lavci.

To je prva kompanija v je- klarski industriji, kjer so de- lavci samostojno glasovali kak- šen način organizacije želijo imeti. Kompanija Jones & Loughlin Co. je takoj spoznala, kako so delavci orientirani, in je nemudoma priznala C. I. O. unijo kot edino zastopnico de-

lavstva v vseh pogajanjih. Unijski voditelji bodo po- vzročili v prihodnjih tednih, da se vršijo enaka glasovanja, ki so postavno odobrena, pri raz- nih drugih neodvisnih jeklar- skih tovarnah. Prepričani so, da bodo povsod zmagoviti.

Pri Jones & Loughlin korp- oraciji je nastal štrajk zadnji te- den, ki je trajal dva dni. Kom- panija ni hotela priznati unije, rekoč, da večina delavcev pri kompaniji ne pripada k uniji.

Tedaj je vladni zastopnik na- svetoval, naj se na podlagi Wagnerjeve postave odredi glasovanje, da se dožene, kak- šnega mišljenja so delavci. Glosa- vanje se je vršilo in izpadlo 2:1 ugodno za unijo. Jeklarska kompanija se je takoj po glosa- vanju podala in bo sedaj obrav- nala z unijskimi voditelji.

Kongres je zopet na delu, da zatira tuje- zemce. Poslave glede državljanstva se bodo poostrele v škodo tujezemcev

Washington, 22. maja. Kon- gresman Joe Searnes iz Ala- bame in senator Robert Reyn- olds, oba neizprosnas nasprotni- ka tujezemcem v Zedinjenih drž- avah, sta vložila več predlo- gov v kongresu glede poostre- naturalizacijskih postav in na- prav tujezemcem, ki prebivajo v Ameriki in ki nečejo postati ameriški državljani.

Sledeči predlogi so bili vlo- ženi tekem preteklega tedna v obeh zbornicah kongresa za odobritev: Predlog št. 4363, ki se tiče deportacije. Vsak tuje- zec, brez razlike, koliko ča- sa se nahaja v Zedinjenih drža- vah, je lahko deportiran iz sle- dečih razlogov:

Ako je bil tujezamec spoz- nani krivim zločinu, za kar je dobil eno leto ječe ali več. V tem slučaju mora biti tujeze- mec avtomatično deportiran. Na primer, tujezamec je ukradel \$1 komurkoli, bil je spoznan krivim na sodnji, obsojen v eno leto zapore. Takoj ko prestoji kazen, mora biti deportiran.

Pa ne samo to, pač pa pravi predlog v kongresu, da če je bil tujezamec aretiran radi tatvine ali enakega pregreška, pa ni bil Kaznovan, da je vseeno podvr- žen avtomatični deportaciji.

Niti predsednik niti noben drug uradnik vlade Zedinjenih držav ne sme posredovati v ta- kem slučaju. Deportacija je av- tomatična.

Nadalje je bil vložjen pred- log, da se deportira vse tuje- zemce, ki padejo v breme jav- nosti, to je, one, ki dobivajo re- lif, one, ki ne znajo čitati ali pi- sati, kontraktne delavce, itd. Take tujezemce se lahko de- portira pet let potem, ko so do- speli v Ameriko.

Deportirati se morajo vsi, ki so kršili postavbe glede narko- tike. Nadalje se deportirajo vsi oni, ki so bili poslani v javne ali v privatne zavode glede rabe narkotičnih sredstev.

Deportaciji bodo podvrženi vsi oni, ki pomagajo ali sploh kaj pripomorejo, da pride kak tujezamec v Ameriko. Ta pred-

log se tiče zlasti očetov in ma- ter, naseljenih v Ameriki, ki po- magajo svojim sinovom in hče- ram, da pridejo v Zedinjene drž- ave brez naselniške vize.

Deportiran bo vsak, kdor vo- huni za kako tujezemsko vlado. Deportiran bo vsak tujezamec, pri katerem je policija našla ka- kovo strelno orožje. Celotrogi, ki niso državljani in dobi polici- ja v njih trgovskih prostorih strelno orožje, bodo deportira- ni, dasi imajo orožje za obram- bo svojega življenja.

Deportiran bo nadalje vsak tuje- zec, ki krši postavbo iz ne- vednosti, ali pa tujezemski de- lavci, ki je tekem štrajka nosil s seboj orožje.

Predlog nadalje pravi, da se deportacija pod nobenim pogo- jem ne sme zavleči za več kot dvanajst mesecev potem, ko je bil tujezamec aretiran, in to sa- mo v slučaju, ako je aretirani tujezamec poročen z ameriško državljanico, ali ameriški drž- avljan poročen z tujezemko.

O vsakem slučaju mora de- lavski oddelek zvezne vlade vsak tri mesece poročati kon- gresu, ki ima končno in izključ- no pravico soditi o takih sluča- jih. Po danes obstoječi postavi ni določen noben čas, kdaj mora biti tujezamec deportiran, po novi postavi pa bo moral iz Amerike najkasneje v dvanaj- stih mesecih potem ko so ga prijeli.

In kar je najbolj sramotno pri tem načrtu je predlog, da naselniške oblasti lahko areti- raje vsakega tujezemca, o ka- terem mislijo, da je podvržen aretaciji, ne da bi naselniške oblasti dobile tozadevno sod- nijsko dovoljenje.

Ta točka v predlogu senator- ja Reynoldsa bo najbrž proti- ustavna, kajti ustava Zedinje- nih držav pravi, da ne more biti nihče aretiran ali pridržan na sodnji v Ameriki za več kot 24 ur, razven sodnijskega varanta in na podlagi verodostojnih do- kazov. Ampak iz omenjenega vidite, kako fanatični so postali kongresmani v Washingtonu

Imenovani sodniki

Med odvetniki v Clevelan- du je nastala velika debata, če naj se v bodoče sodniki po governerju za dobo osmih let, ali naj se še v nadalje volijo po ljudstvu. Večina odvetnikov je za to, da so sodniki imenovani od gover- nerja, toda ljudska večina je, da sodnike še nadalje volijo ljudje. In pri tem bo tudi ostalo kljub vsem pro- testom odvetnikov.

Nekaj novic iz Loraina

Mr. Louis Balant, naš zvesti zastopnik iz Loraina, Ohio, nam sporoča: Operirana je bila do- bro poznana in priljubljena ro- jakinja Mrs. Mary Gradišek. To je ona naša mama, ki za na- še lovce Jakata in Jima iz Col- linwooda kuha fruštke, kadar gredo na jago. Mrs. Gradišek se nahaja sedaj že doma in upa- mo, da bo kmalu zopet okreva- la, da bo našim jagrom zopet pošteno postregla. — Na cesti je spodrsnilo Jennie Debečevič, hčerki našega naročnika Fran- ka Debečca iz 32. ceste. Padla je tako nesrečno, da si je prelo- mila levo roko. Miss Jennie je učenka 5. razreda. Želimo ji kmalu in dobrega okrevanja. — Na slepiču je bil operiran v St. Joseph bolnici Mr. Frank Rožanc iz 34. ceste. — Kos je- kla je priletel v obraz rojaka Mr. Charles Urbasa iz 28. ceste. Mr. Urbas je močno poškodo- van in se nahaja v bolnišnici. Charlie, a speedy recovery to you!

Pokojna Mrs. Jarc

Kot smo zadnjič sporočili na kratko, je nagloma preminula dobro poznana rojakinja Mrs. Jera Jarc, rojena Mustar, stara 62 let. Pokojna je bila doma od Zagrace-Fužine in je dospela v Ameriko leta 1899. Tu zapuša žalujočega soproga Antona, tri hčere, Mary, poročeno Sternad, Frances, poročeno Spran in An- gelo, ter štiri sinove, Antona, Franka, Josepha in Johna, ter sestro Frances Dular in brata Martina. Ranjka je bila članica društva sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ, društva Carniola Hive št. 493 T. M., društva Sreca Marije (staro) in članica Oltar- nega društva fare Marije Vne- bovzete ter delničarka Slov. N. Doma na St. Clair Ave. Pogreb ranjke se vrši v torek zjutraj ob 8:30 iz hiše žalosti, 18229 La- Salle Ave. v cerkev Marije Vne- bovzete ter na Calvary pokopa- lišče, pod vodstvom August F. Svetek. Bodi blažen pokojni ženi ohranjen casten spomin. Vsem preostlim sorodnikom naše glo- boko sožalje!

Pozdravi iz domovine

Mr. Jože Grdina, glavni taj- nik Jugoslovanskega kulturne- ga vrta, ki se nahaja sedaj po uradnih poslih v domovini, nam je poslal lepo razglednico iz Lo- reta in eno iz Belgrada. Po- zdravlja vse svoje prijatelje in čestita Mr. Franku Kostenu za njegov lep dopis glede Jugoslo- vanskega kulturnega vrta v "Ameriški Domovini."

Nov grob

Mrtvo so našli v postelji Fran- ces Novakovich, rojeno Malo- vich, rodom Hrvatica, stara 44 let. Stanovala je na 3230 St. Clair Ave. Doma je bila iz Be- lovara, v Ameriki je bivala 27 let. Zapuša soproga Franka in sina Franka. Pogreb bo vodil Grdinov pogrebni zavod.

Naši novi državljani

Pretekli pjetek se je na zvezni sodnji v Clevelandu vršilo pono- vno zaslišanje za ameriško drž- avljanstvo, in zopet je večje število naših ljudi v Clevelandu pridobilo ameriško državljan- stvo. Sledeči so postali ameriški državljani: Karl Jančar, Dave Jovančevič, Stefan Markovič, Franč Petrič, Josip Tomek, Ste- fan Berenk, Joseph Meyer, Ma- ry Kobetic, Rosie Hrovat, Julija Zun, Maria Tekaučić, Mary Mausear, Ella Maričić, Filomena Sedej, Agnes Lang, Antonija Silc, Anton Mihčič, Anton Bu- čar, Frances Tomšič, Josephine Jurčiček, skupaj 20 novih naših državljanov. Zadnjič izkazanih 151, danes 20, skupaj 171 novih naših državljanov v Clevelandu v letošnjem letu. Vsem skupaj prav iskrene čestitke!

Pokojni Joseph Eppich

Poročali smo, da je preminul pretekli petek na svoji farmi slo- venski pionir Joseph Eppich. V Ameriki je prišel leta 1892. Do- ma je bil blizu Kočevja. Bil je far- mar in je delal za bogate lju- di v okolici Willoughby do zad- nje sobote, ko je nenadoma zbo- lel. Bil je star 62 let. Tu zapuša soprogo Josephine, rojeno Glav- ich, in otroke: Albert, Joseph, Frank Anna, Herman in Eunice. Sin Louis je umrl lanskega de- cembra, hči Josephine, poročena Krumlauf je pa umrla leta 1926. Truplo ranjkega se nahaja v družinski rezidenci na 706 E. 162nd St., odkoder se danes zju- traj vrši pogreb pod vodstvom A. Grdina in Sinovi pogrebnega zavoda. Bodi blagumu možu ohranjen casten spomin. Vsem preostlim sorodnikom naše glo- boko sožalje!

Vest iz domovine

Rev. Anthony Bombach, žup- nik fare sv. Kristine na Bliss Rd., nam sporoča, da je dobil iz Ljubljane vest, ki pravi, da je tam 17. maja umrla Mrs. Mary Zakrajšek, mati dobro poznane- ga Rev. Kazimirja Zakrajška in stara mama Rev. Anthony Bom- bacha. Naše prav globoko soža- lje prizadetim. Naj bo dobri mamiči mirna domača zemlja!

Poroka

V soboto se bo poročila ljub- ka Miss Frances Srakar, hčerka poznane Srakarjeve družine na E. 157. cesti. Zenin je Mr. Ed Marolt iz 14509 Thames Ave. Iskrene čestitke!

Sprava med delavci

Washington, 22. maja.— Novo izvoljeni senator Geo. Berry iz države Tennessee, ki je prvi zastopnik delav- stva v senatu Zedinjenih držav, je večeraj izjavil, da bo te dni obiskal predsed- nika Roosevelta, s katerim se bo pogovarjal o načrtih glede sprave in sporazuma med American Federation of Labor in med Commit- tee for Industrial Organi- zation. Nótvanja delavska borba, je izjavil senator Berry, škoduje delavcem več kot vsi kapitalistični pritiski. Delavci morajo med seboj priti do spora- zuma, ako želijo dobiti večje ugodnosti. Ker je senator Berry priljubljen pri obeh delavskih organi- zacijah, se bo najbrž upo- števal njegov nasvet in bo nastal sporazum pri dveh največjih delavskih orga- nizacijah v Ameriki, ki sta si danes v silnem navz- križju.

Hoover v Clevelandu

Bivši predsednik Zedinjenih držav, Herbert Hoover, se je pretekli petek in preteklo soboto mudil v Clevelandu, kjer je imel dva govora. Povedal je, da Zedinjene države nimajo nobe- ne prosperitete. Ko so Hoover- ja vprašali, kje so danes "Hoo- vertovani," ki so cveteli pod nje- govim predsedništvom, je odgo- voril, da so sploh ni znano, da so bili "Hovertovni" obstoječi pod njegovim predsedništvom. Rekel je, da se je ljudem za ča- sa njegovega režima precej do- bro godilo. Ti vrag ti!...

Mladinski pevski zbor

Seja staršev Mladinskega pev- skega zbora S. D. D. na Water- loo Rd. se zadnji ponedeljek ni vršila. Seja pa bo nocoj večer, 24. maja, ob 8. uri v SDD. Seja čtrtek se vrši isti večer ob 6. uri. Pridite brez izjeme vsi. Podani bodo tudi računi od zadnje prireditve. — Tajnica.

Smrtna kosa

Umril je Louis Skufca, 15904 McCracken Rd. Bil je član dru- štva št. 25 SDZ. Pogreb bo v sredo. Vodil ga bo Louis Fer- folia. Podrobnosti jutri.

K molitvi

Članice društva Carmilo Tent št. 493 T. M., so prošene, da pri- teko nocoj večer k molitvi za pokojno sestro Jero Jarc, ob 7:30, na 18229 La Salle Rd.

Kongres dovolil \$1,500,000,000 za relifna dela

Washington, 22. maja. Zbor- nica poslancev v kongresu je večeraj odglasovala, da dovoli \$1,500,000,000 za relifna dela. To svoto je zahteval predsednik Roosevelt za prihodnje fiskalno leto. Vsi poskusi, da se svoto zniža, so bili poraženi, kot tudi vsi poskusi, da se svoto zviša. Predsednik Roosevelt je prepi- san, da je svota \$1,500,000,000 za relifna dela minimum, kate- rega mora pripraviti zvezna vla- da, ako želi preskrbeti za vse one, ki so dela in pomoči v res- nici potrebni.

Smrtna kosa

Včeraj popoldne je umrl dobro poznani rojak in pionir Anton Hočevnar, po domače Ulčar, star 81 let. Doma je bil iz Kompolja pri Dobropolju, odkoder je pri- šel v Ameriko pred 50. leti. Tu zapuša sina Antona in dve hče- ri, Frances Zugel in Rosie Leo, in sestro Frances Russ. Bil je član društva sv. Vida št. 25 K. S. K. J. in pevskega društva Li- ra. Pogreb ranjkega se vrši v sredo zjutraj iz hiše žalosti na 6322 Carl Ave. pod vodstvom Frank Zakrajška. Preostali dru- žini naše globoko sožalje!

Vest iz domovine

Mr. Anton Urbanič, 6308 Carl Ave., je dobil iz domovine žalostno vest, da mu je umrl edini brat, Joseph Urbanič, ki je zaspal v Gospodu predviden sv. zakramenti dne 30. aprila. Ranjki je bil veletrgovec v Lju- bljani. V Clevelandu zapuša brata Antona, v domovini pa žalujočo soprogo in sestro Ano. Ranjki je bil rojen v vasi Gorica, fara Leskovec pri Krškem. Naj- mu bo mirna domača zemlja!

Poravnani štrajk

Štrajk pri Globe Machine & Stamping Co. na W. 76th St. je bil v soboto poravnani. Danes se bodo delavci vrnili na delo. Poravnava štrajka je posredo- vala vlada Zedinjenih držav potom svojih zastopnikov. De- lavci so dobili priznanje unije in nekoliko izboljšane plače.

Iz bolnice

Mr. Tom Lipovec se je vrnil iz Glenville bolnice na svoj dom na 15407 Daniel Ave. Prijatelji ga lahko obiščejo.

Najdena očala

Na St. Clair Ave. so se pre- tekli četrtek našla očala. Last- nik jih lahko dobi v našem uradu.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

1117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto, \$5.50; pol leta, \$3.00.
Za Evropo, celo leto, \$8.00.
Posamezna številka, 3 centi.

SUBSCRIPTION RATES:

U.S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U.S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$8.00 per year. Single copies, 3 cents.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers.

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio under the Act of March 3d, 1879.

88

No. 121, Mon., May 24, 1937

Naši stari ljudje

Kolikor je nam znano, je bila Slovenska Dobrodela Zveza prva jugoslovanska bratska podpornica organizacija v Ameriki, ki je vpeljala starostno pokojnino za svoje člane. Ko član doseže 70. leto, začne dobivati po \$20.00 na mesec, in če je poleg tega bolan, dobiva tudi bolniško podporo. Starostna pokojnina je bila pri Zvezi vpeljana na iniciativno našega uredništva leta 1924, in danes jo uživa skoro 30 naših starih ljudi pri Slovenski Dobrodelni Zvezi. Starostna pokojnina se plačuje od leta 1930 naprej.

Pred tremi leti je državna postavljala države Ohio, potem ko so državljani tozadevno odglasovali pri javnih volitvah, tudi vpeljala starostno pokojnino, ki znaša \$25.00 na mesec. Toda ni sleherni, ki je star 65 let ali več upravičen do te državne starostne pokojnine, in v mnogih slučajih so zlasti naši ljudje sami krivi, da ne dobivajo te podpore.

Državna postava določa, da le ljudje, ki so dosegli 65. let, ki so ameriški državljani vsaj 15 let in prebivalci države Ohio vsaj 15 let, so upravičeni do starostne podpore, ako imajo manj kot \$300.00 svojih lastnih dohodkov na leto.

V Clevelandu imamo v naši naselbini, poleg tega pa po drugih slovenskih naselbinah države Ohio najmanj 1,000 Slovencev in Slovenk, ki so stari in stare 65 let ali več in ki bi lahko dobivali starostno pokojnino od države Ohio, kajti ogromna večina teh naših starih ljudi je skoro brez vsakih drugih dohodkov. Če računamo, da znaša povprečna podpora mesečno za posameznika \$25.00, bi znesla pri tisoč ljudeh \$25,000 na mesec in \$300,000.00 na leto in v treh letih pa skoro en milijon dolarjev.

To je denar, ki so ga ljudje največ radi svoje lastne nemarnosti in brezbrčnosti, namreč, ker niso postali ameriški državljani. Kolikokrat je ta ali oni godrnjal ali se delal "smart," češ, kaj mi hoče ameriško državljanstvo! Nam je bilo hudo, toda nadaljevali smo z bojem za pridobitev ameriškega državljanstva.

Danes imamo vsaj to zadoščenje, da dobiva približno 400 naših starih ljudi od države Ohio pokojnino, ker so poslušali "Ameriško Domovino" ob pravem času in postali državljani, dočim najmanj en tisoč naših ljudi jamra in zdihuje okoli in govori: za starega človeka se nihče ne zmeni!

Ni res, toda pomagaj si sam in Bog ter drugi ti bodo tudi pomagali. Ali veste kaj pomeni v 3 letih izguba enega milijona dolarjev od strani naših starih ženic in očetov, ki danes ne morejo dobiti podpore od države, iz enostavnega vzroka, ker ameriški državljani niso.

Mi smo vselej dobro vedeli, kaj smo pisali. Državljanstvo nikdar ne more škodovati, največkrat pa koristi in to ravno tedaj, kadar je človek najbolj potreben pomoči.

Pred očmi imamo najmanj 20 slučajev. So to možakarji, naši rojaki, ki so trdo delali v življenju. Eni so poročeni, drugi samski. Zaslužili so precej v Ameriki, toda so tudi potrošili, in bogatini med nami nihče ni postal. Kriza in depresija jih je vrgla v propast, da so morali tekom dolgih let obupa in brezdelnice porabiti vse, kar so si dali na stran za pozno starost.

Deset izmed teh slučajev zastopajo naši ljudje, ki so pri S. D. Zvezi in so tudi ameriški državljani. Vseh dvajset pa so obenem tudi ameriški državljani. Od Zveze dobivajo \$220.00 na mesec, od države Ohio pa \$25.00 na mesec, skupaj \$45.00 mesečno, kar je za 70 let starega človeka že toliko, da ne bo lačen in si tudi lahko privoščiti od časa do časa kozarec vina ali pipo tobaka. Vsak ga bo rad vzel na stanovanje in lepo z njim ravnal.

"Ameriška Domovina" je bila vedno na mestu s svojimi nasveti. Seveda, pride tudi kdaj čas, ko zavladajo višje sile, kot so bile na krmilu vlade pred Rooseveltom, in povzročijo izreden položaj. Toda glede ameriškega državljanstva so zgubili oni naši ljudje v državi Ohio, ki niso sledili našim nasvetom, in ki so danes ostareli in osiveli pri svojem delu, skoro en milijon dolarjev.

Včasih je nasvet več vreden kot gotov denar. Živa istina je to v tem slučaju. Edino dobro je pri tem še, da je Roosevelt povzročil novo postavbo glede starostne pokojnine, pa tudi ta postava se tiče le onih, ki niso bili še 65 let stari, ko je stopila v veljavo, dasi bodo podporo dobivali vsi, državljani ali ne.

En milijon dolarjev narodne izgube samo pri naših ljudeh v treh letih, ker niso hoteli vzeti ameriškega državljanstva, je težka izguba za naše ljudi. In to je samo en primer. Navedli jih bomo še več, ko smo zgubili nadaljne milijone radi ameriškega državljanstva.

Kaj pravite!

V westminsterski opatiji je bilo postavljenih 80 mikrofonov, ki so razglašali po širokem svetu dogodljive kronanje angleškega kralja. Mi nismo slišali drugega tozadevnega oglaševanja, kot ono Fred Allena, znanega komika na radiju, ki se je pravi posteno norčeval iz Angležev in onih Amerikancev, ki so nesli svoj firbec v London.

BESEDA IZ NARODA

Dobro uspela prireditve

Garfield Heights, O.—Na 8. maja je podružnica št. 47 SZZ praznovala Materinski dan. Dvorana na Prince Ave. je bila polna, vsi sedeži so bili zasedeni. Še vedno, kadar me žene kaj prireditve, imamo dober uspeh. To je dokaz, da nam je bila zelo potrebna ta edina ženska organizacija v Ameriki. Že večkrat so se ženske pokazale, da so zmorne v javnosti nastopiti. Tako smo imele tudi me 8. maja čast predstaviti lep program občinstvu. Prišle so igralke iz St. Clairja od podruž. št. 25. Pri igri so sodelovali tudi moški, ki jih potrebujemo skoro pri vsaki prireditvi, čeprav sicer moške ne vpisujemo še v našo organizacijo, potrebni so nam pa le.

Vprizorjena je bila igra "Ljubezni premeža vse." V vlogah so nastopili: Matič: ga. Julija Brezovar; njena dekla Urška: ga. Josephine Perpar; Anica, njena hčerka: Miss Brodnik; Ančina prijateljica: ga. Tomažin; Tone, županov sin: g. Max Germ; Julka, dekla: ga. Marinko; Ivan, revnega kočarja: g. Rudy Germ; Mihec, hlapec: g. Tomažin; točni sel: Joško Perpar Jr., šepetalca: Miss Germ.

Vsi so svoje vloge lepo čisto izgovarjali in igrali v splošno zadovoljstvo občinstva. Zato čast in priznanje igralcem, ki so se toliko trudili in nam šli na roke, da smo imele tako lep uspeh.

Da je pa bila slavnost popolnejša in da se ni občinstvo dolgočasilo med dejanji, so hčerke družine Mr. in Mrs. Frank Tomazič podale deklamacijo v počast materam. Sestri Florence in Lillian Pugelj sta prav lepo zapeli v duetu, ga. Agnes Žagar je nastopila v soli, spremljal jo je na klavir g. J. Kogoj. V umetnem plesu sta nastopili Betty Zidanič in njena prijateljica Bizjak, na klavir ju je spremljala gđc. L. Zidanič. Potem sta nastopili v duetu deklici Zajc. Hvala bratom Kristof, ki so igrali vesele poskočnice.

Vsem tem se odbor v imenu naše podružnice toplo zahvaljuje in izraža priznanje za sodelovanje. Pohvala gre tudi našim natakarnjem in kuharicam: ga. Železnik, ga. Vatovec, ga. Firem in vsem delovkam, katere ste v enem ali drugem oziru kaj pripomogle. Hvala ge. Zidanič, ki se je potrudila, da je največ vstopnic prodala. Tudi potico je darovala in enako tudi ga. M. Mafko; prav okusne so bile. Ga. Dolinar in ga. H. Tomazič sta pa napravili prav dobre krofe. Tudi tem gre priznanje za lep uspeh.

Nastopil je bil tudi drill team. Prav lepa hvala, dekleta, za sodelovanje. Enako lepa hvala stoloravnateljici ge. Helen Tomazič. Hvala Ameriški Domovini za vso reklamo. Toplo priporočamo ta list, ki je res vreden, da ga podpiramo, ker vedno dela veliko reklamo za družva in podpira našo kulturo, da imajo društva vedno lep uspeh, kadar kaj prireditve. Pozdrav vsem! — Veselični odbor.

Glede naših narodnih noš

Cleveland (Newburg), O. — Lepo spomladansko sonce veselo gleda čez sive oblake in prebujata naravo iz zimskega spanja. Oblaci jo v zelen plašč, kinča s cvetličami.

Ko to opazujem, zamislim se nazaj v našo rojstno domovino. V duhu trgam bele šmarnice, nakladam v koš zelenjavo za živino, gledam po vinskih gorcah, koder se bliskajo beli predpasniki in pisane rute našim dekletom, slišim petje in vriskanje naših slovenskih fantov. Lepi so ti spomini, topi se

nam pri srcu in ogrevajo nam ljubezen za našo domovino.

Vse bolj bi se morali zanimati za vse, kar nas spominja naših slovenskih šeg in navad. Žene bi se morale bolj zanimati za narodno nošo, večkrat se pokazati v njej. Moje mnenje je, da bi si po naših naselbinah žene, katere imajo narodno nošo in sploh vsi, ki jo imajo, ustanovili nekak klub ali društvo, kakor bi se že pač imenovalo in ki bi imeli skrbeti za narodne noše. Kdor bi želel, da bi se udeležili prireditve v narodnih nošah, bi moral pismeno povabiti tako društvo ali klub in da bi bilo na seji povedano in odobreno, da se udeležimo v narodnih nošah te ali one slavnosti ali prireditve. Tako bi vedeli in vedele vse, ki imamo narodno nošo, da se je treba udeležiti. Zdjaj pa nič ne vemo, ali bi šle ali ne in druga drugo sprašujemo, nazadnje ni pa nič. Imeti bi morali svoj odbor in redne seje, da bi bilo vse bolj živahno. Lahko bi večkrat kaj prav starega pokazale iz slovenske zgodovine, da bi bilo večje zanimanje in pri tem bi se tudi nekaj nabralo za blagajno, ki bi pomagala, kadar se je treba udeležiti kake slovesnosti izven naselbine. V slučaju kake večje narodne prireditve, bi si taki klubi ali društva dopisovala za skupno udeležitev. Torej to bi bila nekaka zveza narodnih noš.

Veliko lepega bi se na ta način lahko napravilo za našo narodno stvar in bi bil tako naš narod še bolj cenjen v Ameriki in poznan med drugimi narodnostmi. Malo razmišljajte o tem in povejte svoje mnenje v tem časopisu. Pozdravljeni! Apolonija Kic.

Ekonomske in nacionalne funkcije kmetijskega pokuka v Julijski Krajini

V preteklem letu smo imeli ponovno priliko, da smo sproti poročali o raznih člankih, ki jih je objavljala tržaški "Piccolo" v času od marca do aprila, in ki so obširno in sistematično proučevali kmetijski pouk v Julijski Krajini s posebnim oziranjem na naš narod. Ob začetku letošnjega leta o izšli ti članki kot posebna knjiga, ki nosi naslov, kakršnega smo dali tudi pričujočemu članku, in ki obsega kar 111 drobno tiskanih strani večjega formata. Kot avtor je naveden potomec slovenskih prednikov Angelo Scocchi, nekdanji eden od vodilnih republikancev v Trstu, sedaj pa fašist. To smo hoteli že v začetku podariti, kajti pre mnogokrat se tudi v naših vrstah identificira preganjanje našega naroda s samim fašizmom, in se pri tem prezre, da je sovraštvo Italijanov do našega naroda bilo že pred nastopom fašizma in da je v fašizmu samo našlo močno orodje za svoje udejstvovanje. V dokaz naše trditve nam je prav Angelo Scocchi in njegova knjiga. Da bi imela knjiga še večji zunanji efekt, ji je napisal uvodnik neki senator Arturo Marescalchi.

Ne bomo tu zopet navajali pregleda vseh že obstoječih ustanov, od italijanskih vrtecev preko osnovne šole do komplementarne šole ter do raznih jezikovnih, polanalfabetičnih, kmetijskih in gospodinjskih tečajev, ki jih vzdržujejo pokrajinski odbori, ustanova "Faina" in društvo "Italia Redenta," tu di ne bomo razpravljali o Scocchijevih načrtih za še obsežnejše delovanje v bodočnosti, dasi se ti, zbrani v obliki knjige šele prikažejo v svoji pravi luči.

Knjiga podaja res izčrpen pregled o predšolski in šolski in pošolski vzgoji naših otrok v Julijski Krajini, s posebnim podarkom seveda njenega raznarodovalnega namena. Avtorju očitno ni, kakor bi hotel prikazati senator Marescalchi v bi pomagal ustavitve izseljevanja iz goratega obmejnega ozemlja. Njemu gre v prvi vrsti zato, da se naš narod, ki tu biva, čimprej italijančji. Svoje resnično široko znanje o gospodarskih in krajevnih prilikah, dejansko tudi izkrišča v ta namen. Za njega Slovenci in Hrvatje sploh niso narod in njihov jezik sploh ni jezik, temveč samo "vernacolo" (dialekt), ki ga rabi kmetško ljudstvo. Izrazu "vernacolo" pripisuje avtor isti pomen, ki ga je prvotno imel pri Rimljanih, ko so z njimi označevali vulgarni jezike, v katerih so v družinskem življenju občevali nelatinski narodi rimskega imperija, pomožni vojniki in sužnji. Odtod tudi ime za nelatinske sužnje "verna."

Radi tega, po njegovem mnenju, uživa lahko samo oni pravice italijanskega državljanja, ki pozna popolnoma italijanski jezik. Italijanski državljani, ki ne poznajo in ne govori tekoče italijanski, je prikrajšan v svojih pravicah in dolžnostih v primeru z drugimi državljani. Odtod tisto veliko zanimanje Angela Scocchija da naj se drže vsi Slovenci in Hrvatje od njihovega tretjega leta dalje tja do vstopa v vojaško službo pod nadzorstvom in vodstvom italijanskih učiteljev in še pozneje v okviru raznih fašističnih organizacij. Le radi tega zahteva on toliko šol za slovenske otroke in toliko tečajev celo za odrasle, veliko več kakor jih imajo ostali kraji Italije. Kot dokaz svoje teze navaja on primer Beneških Slovencev. Da so se dialekti (vernacoli!) transalpinskih izvora ohranili v Nadžiki in Rezijski dolini, dasi sta tako tezo in duševno združeni s Čedadom in Vidmom, si moramo razlagati samo s pomnjanjem italijanskega osnovnega pouka. Ta se je pričel šele v zadnjih desetletjih. V teh krajih, ki so imeli zlasti v preteklosti zelo slabe zveze, je bilo ob koncu avstrijske vladavine leta 1866. 92% analfabetov, in še leta 1923 je v Rezijski dolini, kakor poroča Michele Gortani v knjigi "Guida della Carnia e del Canal del Ferro," skoro polovica šoloobveznih otrok zanemarjala šolski obisk. Take razmere znatno ovirajo spontani proces jezikovne asimilacije in s tem formacije italijanske narodnosti, ki jo je začel Rim pred 2,000 leti, a ki je bila po invaziji tujcev prekinjena in jo prerोजना Italija sedaj zopet nastavlja, zlivajoč vsa ljudstva polotoka in en sam narod, ki mora biti tudi jezikovno čimdalje bolj enoten in kompakten, da bi bil tako jačji in močnejši.

Radi tega bi bil po piscevem mnenju analfabetizem v Julijski Krajini ne samo socialen, temveč tudi nacionalno zlo, ker bi ustavljal širjenje "nacionalnega idioma." Največji in najbližji uspeh si obeta avtor od naših deklet, češ da so one lažje dostopne za sladkost italijanskega jezika in da vlada v jezikovno mešanih conah jezik, ki ga govori in ki mu daje prednost hišna gospodinja in mater. Zato predlaga Scocchi, da naj se za žene in dekleta tudi po končanem obisk šole in raznih tečajev ustanovijo posebni rikreativni, kjer bi se pod vodstvom italijanskih učiteljev in učiteljic učile v šivanju in drugem ročnem delu. V ta namen pa naj služijo tudi posebne sekcije v fašistični stranki za kmetjske gospodinjice. V Tržaški pokrajini je že 50 takih sekcij, ki štejejo skupno preko 4,000 članic. Namen teh

sekcij je, kakor piše avtor, da "spremljajo in vodijo kmetjske žene od 22. leta dalje ali po poroki, do življenjske zrelosti in starosti z nasveti, pouki, s pomočjo in z duševno vzgojo, vzporedno moževi vzgoji, tako da bi se preprečila nesporazumljenja, ki bi utegnola uničiti družinsko harmonijo."

Avtor, ki kaže v tem pogledu toliko ljubezni do mirnega družinskega življenja, se ne obotavlja na drugem mestu pisati, da "otroci," ki so se, še preden so se naučili "krajevnega dialekt," navadili govoriti ves dan z učiteljico v vrstu italijanski, tudi doma v krogu svoje družine rabijo "l'idioma gentile," bogat na vokalnih in muzikalnih, in da jim postajajo odvratni trdi in guralni naglasni odrastlihi.

Da ni avtorju knjige na tem, da bi s svojimi nasveti omogočil našim ljudem, da bi ostali na domači grudi, priča posebno poglavje, ki govori o zaposlitvi naših deklet kot služkinje v bolj oddaljenih krajih Italije. Sedaj posluje kot taka posredovalnica ženska sekcija tržaškega fašja, ki vzdržuje v Trstu posebno zavetišče za slovenske služkinje, in ki jih dirigira v razna mesta srednje in južne Italije, kjer naj se poitalijančijo v tujem okolišu. Medtem pa se že pripravlja društvo "Italia Redenta," da prevzame to delo v še večjem obsegu.

Če so z raznimi otroškimi vrtili, šolami, tečajji in z drugimi ustanovami že otroci, ki imajo očeta in mater, stalno izpostavljeni nevarnosti poitalijančevanja, velja to v še huji meri od osirotelih in zapuščenih otrok. Take pošilja tržaško dobrodelno društvo, ki mu je poverjena skrb nad sirotami, sirote s Krasa in Notranjske že od leta 1922 dalje v dolino Arna, in v deželo "vina Chianti," kjer jih zaposlujejo v kolonskih družinah. Zapuščene in zanemarjene slovenske otroke pa pošiljajo v posebno kmetijsko kolonijo v Begliano v furlanski nižini.

Knjiga vsebuje veliko gradiva o dosedanjem stanju šolstva na Primorskem in razkriva skoro na surov način razne načrte za nadaljno raznarodovalno delo med našim narodom. Vprašanje je sedaj, ali se bodo ti načrti tudi po beograjskem sporazumu smeli dalje izvajati ali bo morala italijanska šolska politika v Julijski Krajini spričo dane obljube glede pouka v našem jeziku ubrati nekoliko bolj umerjene metoda. Da bi oni, ki jim je in ki jim mora biti skrb za bodočnost naše mladine v Julijski Krajini pri srcu, problem šolstva na tem ozemlju dobri spoznali in se temu primerno ravnali, jim kar najtople priporočamo Scocchijevo knjigo. Odprla bo oči tudi najbolj nevernemu Tomažu.

IZ PRIMORJA

—Kakor znano, je ob priliki podpisa beograjskih sporazumov italijanski zunanji minister Ciano novinarjem izjavil, da so italijanske oblasti izpuščile iz konfinacije vse pregnance jugoslovenske narodnosti, ki niso bili izpuščeni že o priliki rojstva prestolonaslednikovega sina.

Po statističnih podatkih, ki jih je bilo mogoče zbrati, je bilo vseh slovenskih in hrvatskih pregnancev okrog 130. Nekateri izmed njih niso bili konfinirani samo iz političnih razlogov, zato politična uprava amnestija zanje nekako ni prišla v poštev.

Ze kmalu po prvi omenjeni amnestiji so se pričeli posamezni konfiniranci vračati domov. Poleg drugih so se vrnil Valter Valč, ki je bil lani obsojen na dve leti konfinacije v zvezi z znanimi božičnimi darovi, dalje Zavadlal z Vojsčice,

ki je bil lani obsojen na štiri leta pregnanstva in še nekateri drugi. Po drugi amnestiji so se vrnilo Roman Pahor, ki je bil lani skupen z Valičem ponovno konfiniran in ki je med tem hudo obolel, dalje štirje mladeniči iz istrske pravoslavne občine Peroj, nadaljnjih 5 iz Lupoglave in prav toliko iz Labinščine in Pazinščine. Vendar se doslej še niso vrnil vsi in tako pogrešajo ljudje posebno nekatere pregnance iz Idrice in okolice ter iz Ilirske Bistrice. Ljudstvo željno pričakuje, da bi se vrnil tudi oni.

Izmed političnih kaznjencev, ki so se morali kaznovati pred rednimi ali izrednimi sodnimi oblastmi in se sedaj nahajajo po raznih kaznilnicah, ni bil nihče amnestiran, odnosno se je nekaterim kaznen le znižala za dve ali štiri leta.

Pač pa je še cela vrsta ljudi, ki so bili kaznovani po upravnih oblastih in so dobili policijski opomin ali pa so bili postavljeni pod policijsko nadzorstvo. Tudi te kazni spadajo v kompetenco upravne oblasti. Kar se tiče kaznjencev, bi bilo pravno nekako še mogoče utemeljevati stališče, da jih upravnih oblast brez izrecne amnestije ne more izpustiti iz zaporov, zato pa se tembolj pričakuje, da bodo vsi prizadeti oproščeni policijskih kazni, kakor sta opomin in policijsko nadzorstvo.

Po dosedanjih vesteh teh kazni še nihče ni oproščen. Po italijanskem kazenskem zakoniku sme sodišče za zaščito države naknadno oprostiti policijskega nadzorstva tudi vse one politične kaznjence, ki jim je bilo to nadzorstvo prisojeno kot stranska kaznen in ki so zaporno kaznen že prestali. Tudi to se doslej še v nobenem primeru ni zgodilo.

—"Piccolo" od 21. t. m. je pisal, da so aretirali dan prej človeka, ki je oskrnil cerkev v Barkovljah 15. t. m. Tisto noč da je nekdo udrl v cerkev skozi okno. Pri tem pa se je ranil in je s krvjo zamazal vse prte po oltarjih in zidove v cerkvi. Narisal je tudi na zid veliko srce s križem. Več dni so držali v zaporu cerkovnika Pertota in dva Slovenca iz Barkovlj. Končno so aretirali nekoga Silvestra Ščuko, 35 let starega, po poklicu soboslikarja, ki je znan alkoholik in epileptik. Ta da je v pijanosti udrl v cerkev. Bajje je nekaj podobnega storil že pred dvema letoma, ko je udrl v neko mlekarno v Barkovljah. Našli so ga doma, močno izčrpanega in so ga prepeljali v kazenske zapore.

Oglasi v "Ameriški Domovini" imajo vedno dober uspeh.

Če verjameste al' pa ne

Betačev Jurij je rekel možato besedo, da so možki dandanes vse preveč lahkomišljeni.

"Recimo," je rekel Jurij in debelo pljunil, "kaj je treba možkim plezati na drevje, da oberejo sadje. Če bi malo počakali, saj bi sadje samo padlo doli."

In dalje, kaj se je treba možkim vojskovati, kjer pobijajo drug drugega? Malo naj bi počakali, pa bi lepo umrli naravne smrti.

In tretjič, kaj je treba možkim letati za babami? Malo naj bi počakali, pa bi ženske same letale za njimi."

△
Mlada zakonca sta se prvič sprla. Ženica je bila tako huda, da je zabrusila možu v obraz:

"Svoje cape bom pobral, pa bom odšla domov k materi!"

Mož brez besede seže v žep in ji da par dolarjev.

Žena prešteje denar, pa reče: "Hej, saj mi nisi dal dovolj za vožnjo nazaj!"

KRIŽEM PO JUTROVEM

Po nemškem izvirniku K. Maya

"Tisto ne. Pa ne bojim se nikogar in se tudi nikdar nisem nikogar bal. Ker pa ste prijatelji, se vam ni treba ničesar bati."

Spet so se zakrohotali. Eden je rekel:

"O, prav nič bi se te ne bali, tudi če bi si ne bili prijatelji."

"Kdo pa ste pravzaprav?"

"Kmet sem iz Kabača, tile pa tudi. In ti —?"

"Moja domovina je Kurdistan."

"Kaj pa si?"

"Medvedar."

Za hip so bili tiho, pa so spet prasnili v prešeren speh.

"Čemu se smejite —?" je vprašal Halef in jih gledal silno resnobno.

"Že tretjičkrat je, da se mi posmehujete —. Mrliča imate v hiši! Za pravovernega muslimana se v taki sosesčini spodobi le največja in pobožna resnoba!"

Krohota se je dejal eden:

"Je mogoče —? Ti — pa medvedar?"

Divji krohot je spremljal njegove besede.

"Zakaj pa ne?"

"Tak pritlikavec, hahahaha —! Pa medvedji lovec —! Medved bi te požrl s kožo in dlako vred, pa bi še ne bil sit! Deset takih, kakor si ti, pa bi mu komaj utešili glad, hahahaha —!"

"Moja kroglja bi požrla medveda, ne pa on mene!"

"Tvoja kroglja —? Si lovec po poklicu?"

"Da. Dve teti sem imel, obe sem zelo ljubil. Ena je bila očetova sestra, druga pa materina. Pa je hotela nesreča, da je medved obe raztrgal. In tedaj sem medvedom prisegel maščevanje in napotil sem se, da jih ubijem, kjerkoli jih srečam. In od tistega časa sem lovec."

Ustili in bahati se je znal Hofel, to sem mu moral priznati! In kak resnoben obraz je kazal pri tem! Sicer pa sem slutil, kam meri s svojo baharijo.

"Ali si že vobče ubil kedaj medveda?" ga je vprašal Deselim.

"O, mnogo že!"

"S kroglo?"

"Seveda! Moja kroglja nikdar ne zgreši."

"Torej si izvrsten strelec?"

"Pravijo, da sem. In vse vrste pušk poznam, tudi najredkejšje, kakršnih toč vobče ni dobiti. In z vsako zadenem."

Prebrisan človek je bil!

Skušal je iz lepa dobiti moje puške v roke, drugo bi se bilo že našlo. Morebiti jih je mislil pripraviti celo tako daleč, da bi ga povabili, naj poskusi repetirko. Lahko si je mislil, da so ogledovali moje puške in da se na repetirko niso razumeli. In če se mu je posrečilo, da jih je zvalil pred kočjo, sem bil sam v sobi, oblekel bi se in oborožil — in igra je bila dobljena.

Res je pograbil Deselim za vabo.

"Kaj praviš —? Vse vrste pušk da poznaš —?"

"Da!"

"Tudi take iz Frankistana?"

"Seveda! Z vsemi sem že streljal."

"Poznaš tole puško?"

Pokazal mu je repetirko.

Halef jo je vzel v roke, jo ogledoval in povedal s strokovnjakiškim obrazom:

"Pa še zelo dobro jo poznam! Repetirka je. V Ameriki delajo take puške, pri nas jih ni dobiti."

"Nikdar še nisem videl takega orožja. Mislim, da je igrača za otroke. In praviš, da je repetirka? Da se torej da z njo večkrat ustreliti, ne da bi jo bilo treba za vsakim strelom nanovo nabiti —?"

"Seveda!"

"Koliko strelov ima?"

"Petindvajset."

Zavzet ga je gledal orožar.

"Ni mogoče —! Bi nam rad eno natvezel —?"

"Res je. V Ameriki je nekoč živel slaven orožar. Iznal je takole puško, ki ima petindvajset strelcev. Pa bil je čudak. Bal se je, da bi dobili v roke puško brezvestni lovci, ki bi v kratkem času postrelili vsi divjačino. Ali pa da bi jo dobili v pest zlobni ljudje, zločinci, in da bi se začelo splošno morenjenje in pobijanje. Kajti puški s petindvajset strelci bi se nihče ne ubranil. Zato pa ni vzel patenta na svojo iznajdbo. Obdržal je skrivnost za sebe in je izdelal le nekaj takih pušk. In potem je umrl pa nesel svojo skrivnost s seboj v grob. Precej let je že temu."

Po njegovi smrti so seveda dobili ljudje njegove puške v roke in so hoteli iznajdbo ponarediti. Toda ko so razložili puško v njegove dele, je niso znali več sestaviti in puška je bila neporabna. Le malo jih je bilo, ki so imeli takole repetirko. Umrl so v divjini.

Tale puška je najbrž še edina svccje vrste na vsem svetu. Imenuje se Henryjeva repetirka, ker jo je iznašel puškar Henry. Čudim se, kako je prišla v tole zapuščenno bajto —. Čigava pa je?"

"Moja je," se je spet gladko zlagal Deselim.

"A tako —?" je zategnil Halef. "Srečen si, da imaš tako puško! Kje pa si jo dobil?"

Kar je povedal Halef o moji repetirki, je bilo večinoma vse res tako. Repetirko je res iznašel moj prijatelj puškar Henry iz St. Louisa v Zedinjenih državah. Izdelal je vobče samo eno in še tisto je podaril meni. Spremljala me je po vseh mojih potovanjih, po divjem zapadu Amerike, po Afriki in po Mezo-potamiji. Nešteto krat mi je rešila življenje.

Zgodbo o svoji repetirki sem Halefu nekoč pripovedoval, pokazal sem mu tudi, kako se strelja z njo. Stiril sem to, ker se je vsekakor utegnilo primeriti, da bi kedaj sam ne mogel do nje, da pa bi jo Halef lahko uporabil. To se je že nekajkrat zgodilo in tudi topot je kazalo, da me bo Halef z repetirko potegnili iz zagate in mi rešili življenje.

"V Stambulu sem jo kupil od nekega Amerikanca," je spet prostodušno lagal Deselim.

"Hm —! Kako nepreviden je bil tisti Amerikanec, da ti jo je prodal! Seveda znaš tudi streljati z njo?"

"Ne."

"Ne —? Kako pa da ti je Amerikanec puško prodal, pa ti ni razložil njenega ustroja?"

"Pozabil sem ga vprašati," je odgovoril Deselim. V zadregi pa res ni bil z odgovori. Duhoviti seveda niso bili.

"A tako —? Čemu pa ti je taka puška, ki z njo ne znaš streljati —? Ali si mar rojen v Arkiliku, kjer nosijo čevlje brez podplatov, kjer imajo vozove brez koles in kjer kuhajo v loncih brez dna —?"

Ti naj razložim ustroj puške?"

"Da! Pokaži nam, kako se strelja z njo!"

"Dobro! Ali vidiš tule kroglo z mnogimi luknjami? V te luknje vtakneš naboje. Krogla se po vsakem strelu pomakne za eno luknjo naprej in nov naboj pride pred cev."

Sedaj pa bi še seveda rad videl, kako se strelja s tole puško, kajne?? Rad bi se prepričal, ali ima res petindvajset strelcev?"

"Kajpada! Je nabita!"

"Da. Povedal mi boš, na kaj naj streljam, in videl boš, da bom desetkrat zaporedoma ustrelil, ne da bi mi bilo treba nabijati. Saj ti bo deset strelcev zadostovalo, kaj?"

"Pa tule v sobi ne boš mogel streljati!"

KOLENDAR

DRUŠTVENIH PRIREDITEV

1937	MAJ	1937
Sa	Mo	Tu
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	

MAJ

29., 30 in 31.—Desetletnica obstanke skupnih društev fare sv. Vida. Praznovanje na prostorih stare cerkve na Norwood in Glass.

JUNIJ

5.—K. S. K. Jednotin dan v avditoriju S. N. Doma na St. Clair Ave.

6.—Društvo sv. Križa št. 214 KSKJ priredi piknik na Zornovih farmah na Bradley Rd.

6.—Piknik društva sv. Vida št. 25 KSKJ na Pintarjevi farmi.

6.—Piknik pevskega društva Zvon na cerkvenih prostorih v Maple Gardens.

6.—Slovenska godba Bled priredi piknik na Stuškovi farmi.

6.—Piknik ženskega odseka Slovenske zadruge na Močilnikarjevi farmi.

6.—Piknik društva sv. Križa št. 214 KSKJ na Zornovi farmi na Bradley Rd.

13.—Piknik društva Na Jurrovem št. 477 SNPJ pri Joseph Zornu.

13.—Društvo Združeni bratje št. 26 SSPZ priredi piknik na Stuškovi farmi.

13.—Društvo sv. Rešnjega Telesa fare sv. Lovrenca priredi piknik v Maple Gardens.

13.—Društvo Collinwoodske Slovenke št. 22 SDZ ima piknik.

13.—Društvo Collinwoodske Slovenke SDZ ima piknik na Močilnikarjevi farmi.

20.—Svetovidski oder: očetovska proslava, v dvorani šole sv. Vida.

20.—Društvo Clevelandski Slovenci št. 14 SDZ ima piknik na Stuškovi farmi.

20.—Društvo sv. Lovrenca št. 63 KSKJ obhaja 35-letnico svojega obstanke z blagoslovitvijo nove zastave.

27.—Društvo Prijatelj št. 215 SSPZ priredi piknik na Stuškovi farmi.

27.—Društvo Kranj priredi piknik na Močilnikarjevi farmi.

27.—Društvo Danica št. 34 SDZ priredi piknik na Zornovi farmi na Bradley Rd.

27.—Društvo Kranj priredi piknik na Močilnikarjevi farmi.

JULIJ

11.—Društvo Kristusa Kralja št. 226 KSKJ priredi piknik na Stuškovi farmi.

11.—Piknik Slovenske zadruge na Močilnikarjevi farmi.

18.—Društvo Brooklynski Sloveni št. 48 SDZ ima prvi piknik na Zornovi farmi na Bradley Rd.

18.—Črički imajo piknik v Maple Gardens.

25.—Baragov dan, ogromna prireditev v Puritas Springs parku.

25.—Društvo Washington št. 32 SZZ priredi piknik na Stuškovi farmi.

25.—Klub Slovenskih groceristov in mesarjev v Collinwoodu priredi svoj letni piknik na Pintarjevi farmi.

AVGUST

1.—Piknik župnije Marije Vnebovzete na Močilnikarjevi farmi.

8.—Piknik združenih društev fare sv. Vida na Pintarjevi farmi.

15.—Društvo Slovenski Napredni Farmer št. 44 SDZ priredi piknik v proslavo 10-letnice obstanke pri Antonu Debevcu v Madisonu, O.

15.—Slovenska šola S. N. Doma na St. Clair Ave. ima svoj piknik na Močilnikarjevi farmi.

29.—Podružnica št. 32 SZZ praznuje 8. obletnico.

SEPTEMBER

4.—Skupna društva SSPZ, Olimpiada, tri dni, v avditoriju S. N. Doma.

11.—Društvo sv. Janeza Krstnika št. 37 JSKJ, plesna veselica v avditoriju S. N. Doma.

25.—Društvo Martha Washington št. 38 SDZ, plesna veselica v avditoriju S. N. Doma.

OKTOBER

2.—Društvo sv. Ane št. 4 SDZ, plesna veselica v avditoriju S. N. Doma.

9.—23d Ward Democratic Club, ples v avditoriju S. N. Doma.

17.—Radniška organizacija, koncert v avditoriju S. N. D.

23.—Društvo Clairwood št. 40 SDZ, ples v avditoriju S. N. Doma.

24.—Mladinski pevski zbor Slavčki, koncert v avditoriju S.

N. Doma.

30.—Društvo Carniola Hive št. 493 TM, ples v avditoriju S. N. Doma.

31.—Dramatično društvo Ivan Cankar, predstava v avditoriju S. N. Doma.

31.—Jesenski koncert pevskega društva "Zvon" v S. N. Domu na 80. cesti.

NOVEMBER

7.—25-letnica društva Kras št. 8 SDZ v Slovenskem domu na Holmes Ave.

13.—Društvo Slovenec št. 1 SDZ, plesna veselica v avditoriju S. N. Doma.

14.—Jesenski koncert mladinskega pevskega zbora Črički v S. N. Domu na 80. cesti.

14.—Samostojni pevski zbor Zarja, opera v avditoriju S. N. Doma.

20.—Društvo Svobodomiselnice Slovenke št. 2 SDZ, plesna veselica v avditoriju S. N. D.

21.—Pevsko društvo Lira, koncert v avditoriju S. N. D.

27.—Variety Club, ples v avditoriju S. N. Doma.

JANUAR

1.—Proslava 25 letnice obstanke društva Glas Clevelandskih Delavcev št. 9 SDZ v avditoriju S. N. Doma.

30.—Društvo Kristusa Kralja št. 226 KSKJ obhaja 10-letnico obstanke v S. N. Domu.

Posledica krivične obdolžitve

Ko so stopili orožniki v hišo Mikloasa Majorszkija v vasi Heves, Madžarsko, so bili ravno priča domačemu prepiru med očetom in sinom. Oče in sin sta prestala s preprirom in začudena zrla na orožnike.

"Aha, zopet se pripravata," je rekel orožniški narednik, ki je oba dobro poznal in vedel, da se ne razumeta dobro.

"Seveda," je povzel stari Mikloas, "ta moj sin, ta nepridiprav, je prišel danes zjutraj domov, pijan ko klada. Povejte mi, kaj naj storim z njim? Tak hrust, kot je, pa noče delati. Samo pohajkaval bi in pijančeval."

Sin je jezno zabrusil očetu v obraz, naj molči. Star je že šest in dvajset let, torej že lahko dela, kar hoče. Sicer pa itak ne pije za očetov denar, ker mu ga ta nikdar ne da.

Orožniški narednik je zopet posegel vmes in je rekel, da je prav radi denarja prišel. Vaški starinar da je namreč prav tisto jutro naznanil policiji, da mu je nekdo ukradel 30 pengosov (nekako dva centa ameriške velja-

ve, op. prev.) Tat da ni nihče drugi kot Zsigmond Majorszki, s katerim je starinar vso noč popival. Zatorej je prišel orožnik, da poizve osebno od Zsigmonda, če je on res denar ukradel.

"Ne, nisem ga vzel," je rekel Zsigmond odločno. "Naj reče moj oče o meni kar hoče, tat pa nisem. Res sva vso noč pila s starinarjem, toda denarja mu jaz nisem vzel."

Orožnik mu je verjel. Fant je tako odločno zanikal krivdno in vse njegovo obnašanje je bilo tako odkritosrčno, da on pač ni bil tat. Na veliko orožnikov začudenje je za Zsigmondov oče zahteval od orožnikov, naj sina aretirajo, ker je moral na vsak način on vzeti denar.

"Vedno sem ga sumil, da hodi po krivih potih," je rekel oče. "Kje pa bi sicer vedno dobil denar? Jaz mu ga nikdar ne dam. Skoro nikoli ne prime za delo. Vendar ima vedno kak denar za pijačo in še druge napajaja. Prepričan sem, da je on vzel denar. Kar primite ga in ga tepite toliko časa, da bo tatvino priznal."

Orožnik se ni kaj takega doživel v svoji dolgoletni službi, da bi oče zahteval, naj mu aretira sina. Torej je uklenil Zsigmonda in ga odpeljal. Toda dva dni zatem je bil Zsigmond zopet doma. Orožniki so ga spraševali in vili na vse načine, toda ta je vedno trdil svoje nedolžnost. Izpustili so ga torej zopet na prosto.

Zsigmond je ob prihodu domov našel očeta v skednju. Takoj sta se začela zopet pripravati. Sin je začel očitati očetu, zakaj da je nagovoril orožnika, zakaj da je aretirajo, ko vendar ni nobenega dokaza o njegovi krivdi. Nedorčen je, a vendar kaže danes vsa vas za njim, kot na tatu. In vse to je samo očetova krivda.

Oče je sinu jezno odgovorjal in je rekel, da bi raje videl, da bi nikdar ne imel sina. Beseda je dala besedo, končno je Zsigmond izgubil samoočuvstvo, prijel za sekuro in jo vrgel v očeta. Šele ko je oče ležal nepremično na tleh, se je sin zavedal kaj je storil, ubil je rodnega očeta.

Še je v hišo, prijel za puško in se ustrelil. Ko so prišli sosede, so našli očeta in sina mrtva. Par tednov se v vasi ni ničesar drugega govorilo kot o tem. In po treh tednih se je zglasil starinar na orožniški postaji. Bil je po opravih po drugih vaseh. Zdaj je zvedel o nesrečnem slučaju pri Majorszkijih in je prišel povedat orožnikom, da mu ni bilo nič denarja ukradenega.

"Del sem si ga v čevlje in po zabil nanj," je rekel starinar. "Šele čez par dni sem ga našel, pa se mi ni zdelo vredno stvar naznaniti orožnikom. Tistikrat, ko sem denar del v čevlje, sem bil menda pijan."

Orožniki so ga vsi začudeni gledali. Torej denar, ki je povzročil umor in samomor, sploh ukraden ni bil.

Ko je prišel orožniški narednik do besede, je zavpil:

"Pa ko ste denar našli, zakaj niste tega takoj javili nam, da bi se bila preprečila ona grozna nesreča?"

"Veste, bil sem v kraju, več ur oddaljenem od tukaj, ko sem našel denar. Drugače vas nisem mogel obvestiti kot po pošti. Da bi pa za tako malenkost zapravil dva vinarja za dopisnico, se mi ni zdelo vredno."

Pred orožniško postajo so se bili pa že zbrali vaščani, ki so zvedeli za celo zadevo. Ko je prišel starinar ven, se je vrgla nanj nevesta nesrečnega Zsigmonda. Za njo so prišli še drugi in par sekund potem je visel starinar na bližnjem drevesu.

In vse to samo radi dveh vinarjev.

Pridobivajte člane za S. D. Zvezo

DNEVNE VESTI

Roosevelt bo imel bogato ribjo večerjo

Ossiepee, N. H., 21. maja. Erborn Wood, 57 let star, je navdušen ribič, obenem pa navdušen prijatelj predsednika Roosevelta. Včeraj se je podal na lov na postvri. V kratkem času jih je vjel 29, od 9 do 16 palcev dolgih. Najel je potem zrakoplov, potem ko je ribe položil v poseben zaboj z ledom, in se odpeljal v Washington, kjer je v Beli hiši ribe izročil predsedniku v darilo. Roosevelt, ki je velik prijatelj rib, je bil seveda zelo vesel bogatega darila svojega prijatelja.

Tri leta star otrok je bil oproščen obtožbe umora

New York, 21. maja. Tri leta stari Noel Galvin je bil danes oproščen od obtožbe, da je ubil svojo 3 mesece staro sestro Dolores. Noel je bil 24 ur v policijskem zaporu, dokler ni bila zadeva rešena. Oče otroka je izjavil, da je Noel udaril svojo sestrico z nekim železom po glavi, toda zdravniki so pozneje dognali, da je tri mesece stara sestra umrla radi neke notranje bolezni.

Štrajk uslužbencev gledališča v New Yorku

New York, 20. maja. Ves promet v prometnem okraju Times Square je bil včeraj ustavljen, ko je zaštrajkalo 300 delavcev, zaposlenih pri Nora Bayes gledališču. Obenem je začelo 250 delavcev s sedečim štrajkom v gledališču. Štrajk je nastal, ker je vodstvo gledališča odslavilo več uslužbencev. V poletenski sezoni ni toliko predstav, kot v zimski in pomladanski, in to je bil vzrok odslovitve delavcev kot tudi vzrok štrajka.

Delavci v industriji bakra imajo znižane plače

Butte, Montana, 21. maja. Vsi uslužbenci Anaconda Copper Mining Co., ki je največja družba v Ameriki za pridobivanje bakra, bodo pričetkom prihodnjega tedna dobili znižane plače. Vzrok je, ker je cena bakru na javnem trgu precej padla. Znižanje plač se tiče vseh delavcev v Butte, Anaconda, Great Falls in v okolici. Znižanje bo znašalo nekako 25 odstotkov. Približno 10,000 delavcev je prizadetih. Cena bakru je padla za 30 odstotkov na javnem trgu.

Preveč councilmanov?

Charles Hubbell, notorični odvetnik v Clevelandu, je preteklo soboto vložil na Common Pleas sodnji tožbo, v kateri zahteva, da se mesto razdeli na 30 okrajev (ward) in da se odpravijo trije mestni okraji. Cleveland ima danes 33 političnih okrajev ali vard. Hubbell pravi, da mesto potroši preveč denarja za councilmane.

Kje bo dobil denar?

Mrs. Marie Osterthaler toži svojega bivšega soproga Franka za \$50,000 odškodnine, ker se je Frank zaljubil v drugo žensko. Frank je nočni stražnik v zoološkem vrtu za opice in dobiva letno \$1,050 plače. Kje bo dobil \$50,000, da plača ženski za izgubljeno ljubezen, je Franku kot nam neznan.

MALI OGLASI

Odda se hiša, osem sob, vse na novo barvano in dekorirano. Poizve se na 1249 E. 79th St. (123)

J. O. CURWOOD:

Lov na ženo

ROMAN

John Aldous je bil uverjen, da je v teh poslednjih trenutkih med njim in med Quadam vsaka beseda nezmyselna. Quade se je bil sklonil naprej in je oprl krvavo oročje ob bok. Strah ga je bilo pogledati. Gmota njegovega tršatega telesa, njegov zaripli obraz in volovski tilnik, oči, ki so mu lezle izpod mesnatih vek, in okrvavljeno rezilo v brezoblični kepi njegove roke — vse to ga je delalo, ko je tako stal in čakal, podobnega nestvoru, kakršne so vpadabljali v žlebnikih gotskih katedral, nikakor pa ne bitja iz mesa in krvi. Tudi Aldousa je bilo groza videti in prav to je bilo vzrok, da je Jana tako žalostno zakričala. Obraz mu je bil posinjel od udarcev ob pečine in pokrit s sesedeno krvjo; njegove oči so bile priprte in ostanki njegove košulje vsi mokri od krvi, ki mu je še vedno curljala iz globokih ran na laktah in ramenih. In vendar je bil on tisti, ki je napadal, med tem ko je Quade stal in čakal.

Aldous je imel prav malo pojma o rabi noža; oziral se je tudi na silno slabost, ki jo je čutil v rokah in v vsem telesu, posledico svoje borbe z brzicami v soteski. Pač pa se je prejšnje čase veliko boril z Indijanci na severu, ki so se klali čisto tako kakor njihovi poludivji vprežni psi, in je zdaj posnemal njihov način. Počasi in oprezno je jel krožiti okoli Quada, tako da je postal Quade središče; plazec se okrog nasprotnika se mu je bližal čedalje bolj, toda ne od spredaj. Pomikal se je navznoter, držeč roko z nožem na vnanji strani. Njegova pošastna hladnokrvnost in srepi pogled njegovih oči sta zmedla Quada tako, da se je nenadoma odmaknil.

Vselej, kadar je Indijanec tako odskočil, se je vrgel njegov nasprotnik nanj; misleč na to, je navalil tudi Aldous z vso močjo. Noža sta škrtila v zraku, ko sta udarila drug ob drugega. Ko je zadel ročaj ob ročaj, se je vrgel Aldous z vso silo na Quada, zaviltil se v stran in v besnem izpadu usekal s konico svojega noža proti Quadovi rami. Ostro rezilo bi bilo prebodlo meso in kite od hrbta do prs, toda nož, ki ga je imel Aldous, je jedva predrl nasprotnikovo obleko.

Vzlic temu pa še ni povsem spoznal strašne premoči, ki mu je stala nasproti. Z zapojnjenjo konico svojega noža ni mogel več bosti. Vse njegovo upanje je bilo v tem, da ga ureže. Preden se je Quade osvestil, je Aldous zamahnil z roko. Slepota ključje je dala, da je ostrina njegovega noža dosegla sovražnikovo zabuhlo lice. Kri je mahoma briznila iz rane in Quade se je s strašnim krikom opotekel nazaj proti kupa sedel in košar. Preden se je utegnil Aldous okoristiti s tem uspehom, je vrgel nasprotnik nož od sebe in je pobral štiri črevlje dolg šotornj kol. Trenutek je okleval, kakor da ga moti kri, ki mu je v vroči struji lila po tolstem vratu. Nato je dijje zatulil in se je vrgel na Aldousa.

Zdaj ni bilo več časa, da bi se bil branil z nožem. Ko je ta plaz surove moči zahrnel proti njemu, se je Aldous pripravil na udar. Svojo slabost je zdaj že vpošteval. Tistih deset minut, ki jih je prebil med skalami v prepadu, ga je bilo tolikanj polomilo in zbil, da je čutil, kako ga spet zapuščajo moči. Že po prvem spopadu s Quadam je težko sopal, toda njegovi možgani so mu še delovali. Vedel je, da Quade ni več misleče bitje. Bil je slep od zverske strasti in njegova edina misel je bila ta, da bi pobil somernika s silo kola, ki ga je držal v okornih rokah. Aldous je čakal. Čul je Janin obupni vzki, ko je bil Quade že skoro pri njem — niti pet črevljev ju ni več ločilo. Kol je že padal, ko je Aldous vrgel naprej, naravnost Quadu pod noge. Quade je udaril v zrak, on pa je z vso silo objel njegova kolena. Od strašnega zaleta je Quade telebnil po tleh. Kol se mu je zlomil v rokah, ko je treščil ob zemljo. Za trenutek ga je minila zavest in v tem ga je Aldous pograbil za grlo.

Pol življenja bi bil dal za nož. Toda izgubil ga je bil, ko je prijel Quada za noge. Zdaj ga je moral zadaviti; z vso močjo je stiskal nasprotnika za tolst, zariplo grlo. Tudi Quadove roke so iskale njegovega grla. Našle so ga. Daveč drug drugega sta se valjala po tleh, oba že komaj diha, oba oblita s krvjo, med

tem ko se je Jana zaman trudila, da bi se izmotala iz svojih vezi ter brezumno klicala na pomaganje. Aldous je čutil da se vendarle bliža njegov konec. Nikake moči že ni imel v pesteh, v prstih ga je lomilo kakor čuden krč in svet okoli njega je temnel tem bolj, čim delj ga je sovražnik tiščal za grlo. Njegov prijem je ponehaval. Roke so mu omahnile. Poslednje, kar je čutil, je bilo to, da leži Quade na njem in da umira.

Ko je tako ležal v poslednjih dveh, treh sekundah pred smrtjo, ne zavedaje se več ne telesnih muk ne obupnih Janinih krikov, se je zgodilo nekaj neobičajnega in nenadejanega. Za wigvamom se je pobrala s tal moška postava. Opetekla se je proti njemu — in zdaj je bila Marija tista, ki je zagnala najstrašnejši in najbolj nezasišani krik. Zakaj moj, ki je vstal, je bil Joe de Bar! V roki je imel nož. Opetekaje se in klekaje se je bližal borilceema — od zadaj. Quade ga ni opazil. De Bar se je sklonil nad Quadovim širokim hrbtom. Nož se je vzdignil in je za drobec sekunde obstal v zraku. Nato je udaril nizdoli in osem palcev jekla se je zarilo v Quadovo srce.

In med tem, ko se je De Bar obrnil ter je omahnil proti Jani in Mariji, je John Aldous čedalje globlje tonil v črno, brezdanjo noč.

XXX.

V tem kaotičnem mraku, ki ga je neslo vanj tako lagotno, kakor odnaša veter list, ni čutil John Aldous ne bolečine ne kdo ve kakih dojm življenja. A dasi ni mogel videti in zaznavati, se mu je vendar zdelo, kakor da živi. Vse v njem je bilo mrtvo, razen liste notranje zavesti, ki je malone že duša; zdelo se mu je, da sanja in da mu minevajo v tem znu minute, lahko da ure in dnevi, morda celo leta. Dolgo mu je bilo, kakor da se pogreza v temo; tedajci pa ga je brez hrupa in pretresljajev nekaj ustavilo in spet odneslo kvišku. Slišal ni ničesar. Neizmerna tišina je vladala okoli njega, tako globoka in neskaljena kakor ona v brezdanjem prepadu, ki se je že hotel pogrezniti vanj.

Čez nekaj časa je Aldous začutil, da se ziblje in tresse, kakor da ga rahlo premetavajo valovi. Prva misel, ki se je porodila v njegovih možganih, je bila ta, da je na morju; bil je na ladji sredi temne noči in sam. Poizkusil je zavpiti, toda bilo mu je, kakor da nima jezika. Zdelo se mu je, da je prešlo mnogo časa, preden se je napravil dan — nekam čuden dan. Drobne iglice svetlobe so ga pikale v oči; srebrne nitke so igrale v temi kakor bliski in sredi te igre je za trenutek uzrl prečuden sijaj. Posvetilo se je kakor od silnega smodnikovega vzbuha — in tik nato je bilo spet vse tema. Zdelo se je, da taki dnevi in take noči brzo slede drug drugemu in da je noč čedalje bolj temna in dan čedalje bolj svetel. Bilo mu je, kakor da sliši govorjenje in kakor da nekaj udarja vanj; strašna vročina ga je obhajala.

Mimo vročine je čutil hladan, prijeten dih, ki mu je neprestano vejal v obraz, v oči in v čelo. Bilo je, kakor da se ga nekakšen duh dotika z roko. Ta dotik se mu je zdel čedalje prirednejši. Zazibaval ga je v globoko, dobrodejno nezavest. Iz te nezavesti ga je prebudil še jasnejši dan. Obšlo ga je, kakor da so mu možgani jasnejši. Odprl je oči. Bel oblak je plaval nad njim; vzdigoval se je čedalje više, mehak, hladen in nežen. In spet se je prebudil in je videl, da ni oblak, ampak roka! Roka je izginila in Aldous je pogledal v dvojico široko odprtih, tesnobno strmečih oči in je začul slaboten vzki in glas.

"John — John —"
Spet je pal v nezavest, toda zdaj je vedel, da je živ. Čul je šume in glasove. Približevali so se ter postajali čedalje bolj razumljivi. Poizkušal je zaklicati

Janino ime, a prišlo mu je z ustnic kakor šepetajoč dih. Toda Jana ga je čula; slišal je, kako ga je klicala po imenu. Čutil je njene roke. Čul je, kako ga je milo prosila, naj se ji oglasi. Zdelo se mu je, da je prešlo mnogo minut, preden je mogel to storiti, a naposled se mu je posrežilo. In že ni bila prikazen nič več tako nejasna. Razločno je videl Jano, ki se je sklanjala nad njim, in tik za njo bradati obraz Donalda Mac Donalda. In preden je spravil besedo iz sebe, je steril najlepše, kar je mogel. Nasmehnil se je.

"Bože moj — o, bodi zahvaljen!" je začul Janin vzki. Takoj nato je pala na kolena, prišla obliče k njemu in krčevito zaplakala.

Vedel je, da je bil tisti, ki jo je potegnil proč, Mac Donald.

Velika glava se je sklonila nad njim.

"Vzemi tole, Johnny — daj, dečko moj!"

Aldous ga je začudeno gledal.

"Mac — ali ste mar živi?" je zašepetal.

"Živ in zdrav, Johnny. Vzemi tole."

Pogoltnil je, kar je bilo. In spet se je sklonila k njemu Jana; položil ji je roke na obraz in njegove prekrasne oči so bile kakor

morje, ki se razliva čez bregove. Poljubljala ga je, zadržujoč intencije, ki jo je davilo v grlu. Pogreznil je prste v njene lase in potegnil njeno glavo k sebi. Dolgo časa ni izpregovoril nobeden izmed njiju; tudi Mac Donald, ki je stal nad njima, ju je gledal molče.

V teh trenutkih se je spomnil vsega. Boj je bil končan. Mac Donald je bil prišel za časa, da ga je rešil iz Quadovih pesti. Njegove oči so zrle v iskre Janinih las. In — bil je v kočil! Poznal jo je. To je bil Mac Donaldov nekdanji dom. Ko je Jana vzdignila glavo, je molče pogledal okoli sebe. Ležal je na širokem pograda ob steni. Solnčni svet je prdiral skozi beli zastor na oknu in med odprtimi vrati je zagledal boječi obraz Marije.

Poizkusil je vstati, pa je s strahom začutil, da ne more. Jana ga je nežno potlačila nazaj na blazino. Njenega obraza je bil sam prekrasen odsev radosti in življenja. Ubogal jo je, kakor bi bil ubogal Bogorodico.

"Treba je, da mirujete, John." Nikli še ni čutil v njenem glasu toliko ljubezni kakor zdaj. "Z Donaldom vam poveva vse. Toda mirovati morate. Strašno ste se obtokli na skalah. Semkaj svas prinesla opoldne; solnce že

zahaja — in vse do zdajle niste odprli oči. Nu, zdaj je vse v redu. Samo mirujte. Kamenje vas je tako strašno razrezalo, dragec."

Sladko mu je bilo ležati in čutiti milovanje njene roke. Rahlo je potegnil njeno glavo k sebi.

"Jana, dušica — ali zdaj razumete, zakaj sem hotel brez vas na sever?"

Vročje in ljubeče je pritisnila svoje ustnice na njegove.

"Vem," je zašepetala; čutil je, kako je hitreje zasopla in kako so ji drhtele roke. Nežno se mu je izvila. "Pojdem, da vam pripravim požirek juhe," je rekla.

Opazoval jo je, kakor je odhajala iz kočje, pritisnjaje si belo roko na nedra.

Stari Donald Mac Donald je sedel na rob pograda. Smehljaje se v brado je pogledal Aldousa in Aldous s svojim razpraskanim in zateklim obrazom in napol odprtimi očmi se je zarežal kakor majhen vrag.

"To je bila imenitna, sijajna borba, Johnny!" je rekel stari Donald.

"Bila je, Mac. In vi ste prišli baš o pravem času."

"Kako mislite to — o pravem času?" je vprašal Donald, sklanjaje se k njemu.

"O pravem času, da ste me rešili Quada."

Donald je tiho vzdihnil.

"Ne jaz, Johnny — ne jaz! De Bar ga je ubil. Ko sem prišel jaz je bilo že vse končano. Samo, Johnny — čuden pogovor sem imel s Culver Rannom, preden je umrl!"

Aldous, ki ga je pograbila radovednost, se je spet izkušal vstati, ko se je pojavila med vrati Jana. S polglasnim vzkirom je planila k njemu, potlačila ga opreznost nazaj ter pregnala starrega Donalda s pograda.

(Dalje prihodnjič)

LOUIS OBLAK
TRGOVINA S POHISTVOM
Pohištvo in vse potrebščine za dom.
6612 ST. CLAIR AVE.
HENDERSON 2978

Lepe hiše v Euclilu po deprezijskih cenah.
Sedaj je čas kupiti, predno se cene dvignejo.

Naj vam razkažemo še danes te poceni hiše:
\$2,500, 6 sob, velik lot, na Cherokee Ave., takoj \$700.
\$3,200, 5 sob, tlakana cesta, takoj \$600.
\$3,600, 6 sob, kot nova, na E. 220th St., takoj \$700.
\$3,900, na E. 224th St. blizu cerkve sv. Kristine, takoj \$800.
\$4,300, za 2 družini, 5 sob vsaka, E. 212th St., takoj \$900.
A. A. Kalish & Co.
595 E. 185th St.
KENMORE 1115. (122)

AUGUST KOLLANDER
6419 St. Clair Ave.
Slovenskem Narodnem Domu

PRODAJA parobrodne listke za vse prekomorske parnike;
POŠILJA denar v staro domovino točno, po dnevnih cenah;
OPRAVLJA notarske posle.

Kollander ima v zalogi tudi jugoslovanske znamke

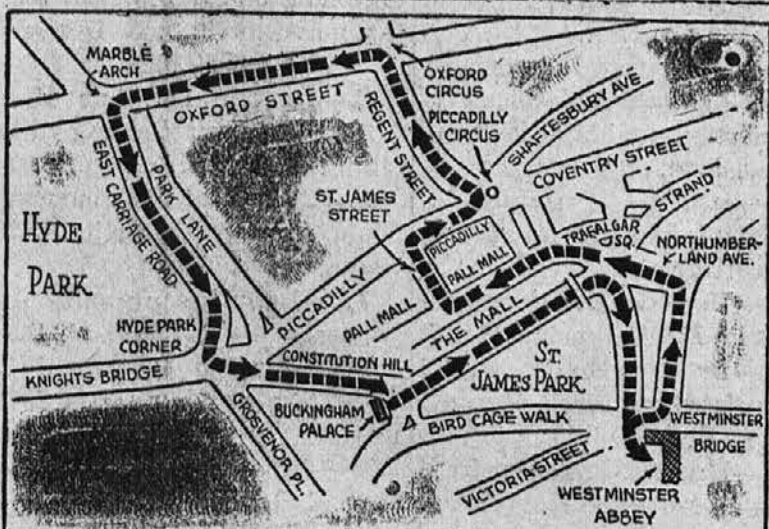

Med 6 izvrstnimi pivi se toči tudi

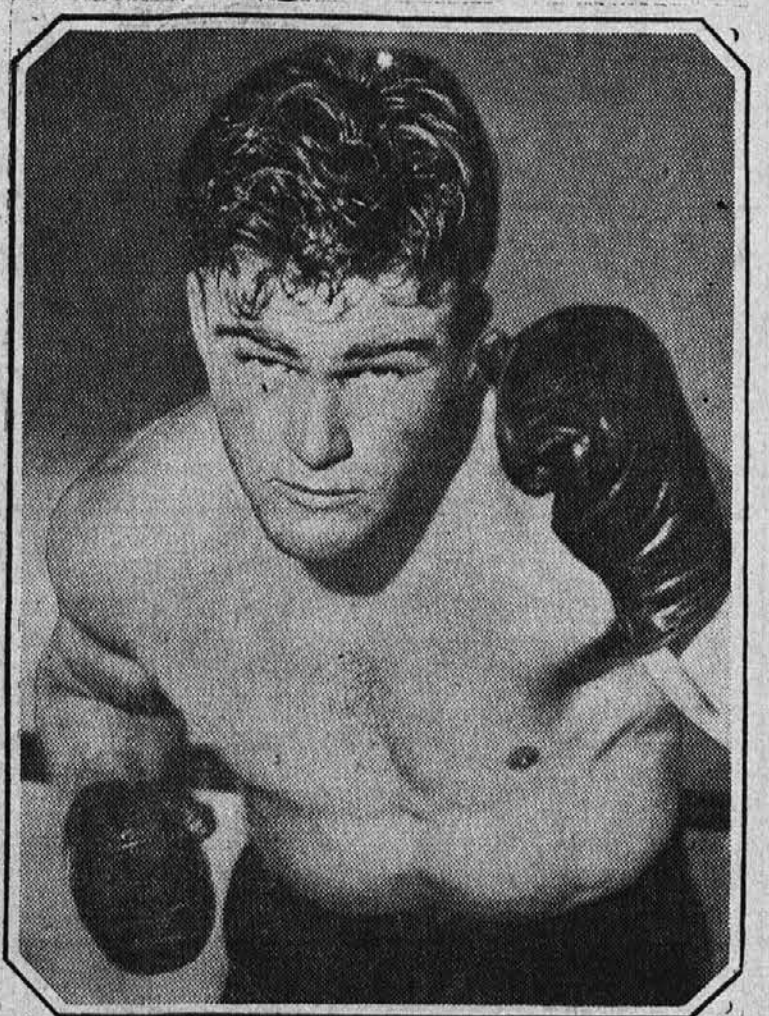
IMPORTIRANO PIVO IZ NEMČIJE
pri
EMERY'S MOTOR BAR
961 ADDISON ROAD
Is Everybody Happy?

Poletna moda v klobukih za ameriško žensstvo. So kaj slikovni.

Slika kaže pot, po kateri je šla povorka v Londonu ob priliki kronanja angleškega kralja. Svet se pa ni podrl in svet se vrtil mirno naprej.

Bob Nestell, bo morda nekoč enak rokoborcu Joe Louisu. Parvijo, da jih lahko precej vzame na nos, ne da bi se mu kaj poznalo.

Slavnostna otvoritev
CHERRY ORCHARD INN
22505 ST. CLAIR AVE., EUCLID, O.
POD NOVIM VODSTVOM

se vrši
v sredo, 26. maja, začetek ob osmih zvečer.

Servirali bomo fino kokošjo večerjo in postregli vam bomo z najboljšo pijačo. Igrala bo madžarska ciganska godba vesele poskočnice.
Se priporočam za obilen obisk
JOE MASKOVITZ, manager

AN **ELGIN**
to match the loveliness of
Frances Langford

Choose this Glamorous New Model for Yourself

ELGIN "CLASSIC"

Distinctive! This dainty Elgin has a gold filled band. Its case is of 10-k natural filled gold.

\$32.50

FRANK CERNE JEWELRY
v S. N. Domu
6401 St. Clair Ave.

SHEEP AMONG WOLVES.

UNDER THE SPREADING CHESTNUT TREE — THE VILLAGE SMITHY STANDS. — THE SMITH, A MIGHTY MAN IS HE, WITH LARGE —